

Н.В. Гордополова, канд. екон. наук, доц. (*ТЕК КНТЕУ, Київ*)

І.М. Сисосва, канд. екон. наук, доц. (*ВННІЕ ТНЕУ, Вінниця*)

РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО АУДИТУ В СВІТІ ТА В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку світових відносин відбувається зміщення акцентів з економічної до соціальної сфери. Головним чинником впливу на виробничий процес стає людський фактор, що підвищує соціальну відповідальність бізнесових структур. Соціальна функція підприємництва стає важливішою від економічної, а це обумовлює необхідність здійснення об'єктивної перевірки соціальних відносин, що склались на підприємстві. Отже, дослідження соціального аудиту, як інструменту ефективного регулювання соціально - трудових відносин, є актуальним у сфері аудиторської діяльності.

Становлення та розвиток соціального аудиту – явище відносно нове не лише для України, але і провідних країн світу. Через це відсутній підхід до єдиного цілісного визначення соціального аудиту. У наукових джерелах соціальний аудит визначається як різновид соціального контролю, що набуває значного поширення в сучасному суспільстві. Переважно його визначають як спосіб оцінки і контролю стану соціальних відносин та рівня соціальної відповідальності бізнесу, влади, громадянського суспільства в будь-якій сфері діяльності, або як специфічну форму аналізу, ревізії умов соціального середовища організації з метою виявлення чинників соціальних ризиків і вироблення пропозицій щодо зниження їх впливу[1; 2. с.111].

Сьогодні ми спостерігаємо недооцінювання громадськістю, владними та бізнесовими структурами ролі соціального аудиту у створенні сприятливих умов для їхнього розвитку, підвищенні ефективності функціонування та покращенні соціально-економічних показників. Відсутність нормативно-правової бази соціального аудиту в Україні лише загострює дану проблему. Досліджуючи дану проблематику, ми виявили необхідність наступного набору параметрів і індикаторів. Як уже відмічалось, соціальний аудит є досить новим явищем у сфері аудиторської діяльності. Але не зважаючи на це, він завойовує міцні позиції в країнах з розвиненими ринковими відносинами. Це проявляється в:

- збільшенні кількості корпорацій, підприємств, які користуються послугами соціального аудиту. Щороку соціальний аудит проводиться в більш, ніж 40% найбільших американських

компаній. В європейських країнах доля соціально відповідальних підприємств досягає 70%;

- у Великобританії є інвестиційні фонди, які інвестують підприємства лише з високим рівнем соціальної відповідальності;

- розробляються міжнародні і галузеві стандарти соціальної відповідальності;

- соціальний аудит визнається самостійною професією, підготовка за якою здійснюється в системі спеціальної професійної освіти. Окремі ВНЗ уже ввели в свою програму спеціалізації або модулі з соціального аудиту;

- в багатьох країнах створено інститути соціального аудиту, і вже більше, ніж 10 років функціонує міжнародний інститут аудиту в Парижі.

В Україні соціальний аудит розвивається переважно за ініціативи великих компаній, що здійснюють зовнішню – економічну діяльність і зацікавлені в залученні інвесторів.

Отже, соціальний аудит здатний надати соціальним партнерам на підприємстві, органам влади, професійним об'єднанням об'єктивну інформацію, сформовану в результаті обстеження реального стану справ на підприємстві. Соціальний аудит, який виконується за міжнародними стандартами, формує впевненість, що компанія працює добре; його результати дозволять побачити недоліки та скоригувати діяльність компанії, а це сприятиме досягненню більшого економічного ефекту.

Список використаних джерел

1. Мазурик О. В. Соціальний аудит: теоретичні засади та технологія застосування в Україні : [монографія] / О. В. Мазурик. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2013. – 316 с.

2. Мазурик О. В. Соціальний аудит як сучасна діагностична технологія: теоретико-методологічні засади дослідження, західний досвід, вітчизняні перспективи //Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна . - 2015. - № 1148. - С. 107 - 112.